

Lizbona - najzahodnejša točka evropske celine

Da bi se izognila množici, ki poleti obiše Portugalsko, sva si s prijateljem izbrala januarski datum za obisk te države. Ko sva prispela na Portugal-

Petelin iz Barcelosa

ska, sva opazila, da po trgovinah vsepovsod prodajajo črne peteline z rdečim grebenom iz lesa ali porcelana. Najprej sva mislila, da zato peteline, ki so na nek način simbol države, ker petelin pomeni po portugalsko »galo« in ta beseda je tudi v poimenovanju države, Portugalska. Ampak kasneje sva zvedela, da ljubko pisani petelin ni povezan z imenom Barcelosa, ki gre nekako tako. Ubogega romarja so v mestu Barcelos

dokazal petelin, ki bo oživel in zakikirikal. V tistem trenutku je petelin res skočil s krožnika sodnika in veselo zapel. Legenda se je prenašala iz roda v rod, tako je petelin iz Barcelosa postal simbol upanja, pravičnosti in sreče.

Druga značilnost, ki sva jo opazila, je januarska ugodna klima v primerjavi s srednje-evropsko. Popoldne so se temperature povzpele tudi v senci od 15 do 18 stopinj Celzija, na soncu je bilo še topleje. V kratkih rokavih sva pila kavo na prostem. Toda medtem ko smo se mi, ki smo prišli iz Srednje Evrope, sprehajali v kratkih rokavih, je nosila večina Portugalcev kape, rokavice in zimске plašče. Če sva jih pogledala, sva se vseeno zavedala, da je po koledarju januar.

Medtem ko sva se sprehajala po Lizboni in jo odkrivala, sva hitro ugotovila po arhitekturi, bogastvu stavb na trgu trgovcev (Praça do Comércio), da je bila Portugalska, obenem pa Lizbona, velika morska sila z bogatimi kolonijami, in Portugalci bogat narod. Portugalci so zelo ponosni na pionirja Vasca da Gama, ki je bil prvi, ki je v 15. stoletju okrog Rta dobrega

pionirje nas spominja nekaj spomenikov, kot sta spomenik Padr o dos Descobrimentos in nekdanji svetilnik Torre de Belém, razen tega stolp in

Cabo da Roca, najzahodnejša točka naše stare celine

most Vasco da Gama, ki je najdaljši most v Evropi (17 km), ki povezuje brega reke Tejo. O Lizboni bi človek mislil, da leži neposredno na obali Atlantskega oceana, toda mesto se nahaja v ustju reke Tejo, kjer je reka široka od 2 do 11 km. Po reki vozi veliko trajektov. V Lizboni so omrežja javnega prevoza dobro urejena in poceni. Recimo z vozovnico za 5 evrov se lahko voziš cel dan na različnih prevoznih sredstvih. V Lizboni so zelo znani rumeni in rdeči tramvaji, ki jih je mesto obdržalo, kajti izkazali so se za turistično atrakcijo. Ker se posamezni deli Lizbone nahajajo na gričih, kot javno prevozno sredstvo uporabljajo tudi tirno vzpenjačo in dvigalo. Takoj sva opazila, da so Portugalci zelo disciplinirani pri uporabi javnih prevoznih sredstev. Recimo nobene gneče nisva videla pri avtobusnih postajah, nobenega prerivanja. Ljudje stojijo v vrsti, in tisti, ki pride, se postavi na konec vrste. Ko se avtobus ustavi, vstopajo pri prvih vratih, zadnja vrata so samo za izstop. In čeprav so tudi Portugalci Južnoevropejci kot Italijani in Španci in tud oni govorijo romanski jezik, so veliko bolj umirjeni in tišji kot Španci in Italijani.

Lizbona je najzahodnejše glav-

no mesto Evrope. Tisto, kar je za Madžarsko tromejn v Porabju, je za evropsko celino Cabo da Roca, ki se nahaja 40 km od Lizbone na obali Atlan-

tika. Se pravi najzahodnejša točka. Do tja sva potovala z vlakom in avtobusom. Ko sva na železniški postaji v Lizboni kupovala vozovnice, sva – kljub temu, da govoriva in razumeva italijansko in špansko – ugotovila, kako težko je razumeti

Januarja sva pila kavo v kratkih rokavih

govorjeno portugalsčino. Portugalci razumejo italijanščino in španščino, toda odgovarjajo v portugalsčini, zato sva jih težko razumela. Večkrat sva morala preklopiti na angleščino. Portugalska ima kakih 10 milijonov prebivalcev, zato portugalsčina ni preveč razširjena po Evropi, človek jo redko sreča, kajti država se nahaja na kraju Evrope, torej ni tranzitna država. Se pa moramo zavedati, da je portugalsčina 6. največji jezik na svetu, govori jo kakih

210 milijonov ljudi, torej spada med velike svetovne jezike.

Sprevodnika na vlaku sta spremljala dva varnostnika, kar se je nama zdelo najprej malo čudno, potem sva uvidela, da je to lepa gesta železnice, ki skrbi za varnost svojega uslužbenca, saj ga nobeden potnik ne bi upal napasti ali razgrajati, ko zagleda spremljevalca.

Ko sva prispela do cilja, je pihal močan veter. Najzahodnejšo točko evropske celine simbolizira obelisk na vrhu s križem. Valovi Atlantika so napadali visoke skale ob obali, pokali so kot z bičem. Cabo da Roca pomeni skalnati rt. Drugače je Portugalska zaradi močnega vetra in velikih valov priljubljena med surfarji.

Ko sva prispela nazaj v Lizbono, sva nedaleč od železniške postaje zaslišala zvoke tipične portugalske glasbe, ki se imenuje fado. To je glasba usode, to so melanholične melodije, ki pojejo o ljubezni, hrepene-

Lizbona, glavno mesto Portugalcev, naroda pomorcev

(severna Portugalska) zaradi domnevne tatvine obsodili na smrt. Toda on je trdil, da je nedolžen. Izpolnili so mu zadnjo željo. Romarja so odpeljali pred sodnika, ki je prav takrat jedel petelina. Romar je dejal sodniku, da bo njegovo nedolžnost

upanja (Afrika) odplul do Indije. Enako so ponosni na Ferdinanda Magellana, ki je v 16. stoletju prvič z ladjo obkrožil Zemljo. Drugače je tudi Rt dobrega upanja odkril Portugalac Bartolomeu Diaz, in sicer v letu 1488. Na znane pomorščake in

nju, boljši usodi, o družbenih krivicah.

Hitro so minili krasni dnevi na Portugalskem. Ime Portugalska pomeni po nekaterih razlagah »lepo pristanišče« (iz grščine), po drugih pa »toplo pristanišče« (iz latinščine). Sicer ne veva, katera inačica je pravilna, grška ali latinska, ampak za naju je bila Portugalska tudi januarja topla in lepa.

**Tibor Horvat in
Joël Gerber**